با فراهم کردن نور و دمای مناسب می‌توان شرایط بهتری برای گلدهی گیاهان ایجاد کرد / منبع: ایرنا

چه عواملی در گلدهی گیاهان خانگی موثر است؟

به خاطر گل رویت!

زینب خزایی

جامعه

گیاهان گلدار معمولا مشتری پسندتر هستند به‌خصوص در ایام ویژه‌ای از سال مثل نوروز. طبیعی است وقتی ما یک گیاه گلدار خانگی را می‌خریم توقع‌مان از آن شادابی و سرحالی و گلدهی زیاد است. گاهی هم پیش می‌آید بعد از خریدن چنین گلدان‌هایی و کمی بعد از ساکن شدن آنها در خانه‌هایمان، گلدهی‌شان متوقف می‌شود و ما می‌مانیم و یک حجم سبز تنها.

این اتفاق برای سبزیجات میوه‌ای مثل فلفل سبز یا گوجه هم می‌افتد. باید توجه داشت عوامل زیادی بر گل یا میوه‌دهی گیاهان یا توقف آن موثرند که در ادامه به بررسی آنها پرداخته‌ایم.

زمان گلدهی

گیاهان در طول زندگی‌شان در دو زمان گل می‌دهند: اول وقتی که همه شرایط ایده‌آل محیطی و ژنتیک فراهم باشد از جمله نور، دما، غذا، سن و دوم وقتی به گیاه شوک وارد شود و گیاه احساس کند زندگی‌اش به خطر افتاده است در این شرایط برای بقای نسل خود شروع به گلدهی و بعد تولید بذر می‌کند.

حالت دوم معمولا در طبیعت و در شرایط خشکسالی، تنش شوری، سرمازدگی و... اتفاق می‌افتد که مد نظر ما نیست. پس می‌رویم سراغ حالت اول که اگر یکی از آن عوامل در دسترس گیاه نباشد، گلدهی به تأخیر می‌افتد یا متوقف می‌شود یا این‌که اگر گل بدهد تعداد گل‌ها بسیار کم است و بی‌کیفیت. این عوامل شامل شدت نور، اندازه نور، دما، تغذیه و سن گیاه است.

شدت نور

یکی از دلایل گل ندادن گیاهان، نرسیدن نور به آنهاست. البته نور به دو دلیل مهم است: میزان نور و شدت یا کیفیت آن. یعنی نور کافی یک چیز است و کیفیت آن چیز دیگر و هر دو برای گیاه نیازهای اساسی هستند.

کیفیت نور از مهم‌ترین عوامل مؤثر در گلدهی است که در خانه‌های آپارتمانی تبدیل به یک چالش شده است. شدت نور در طول فصول مختلف تغییر می‌کند؛ چون زاویه تابش خورشید متفاوت است. مثلا اگر شما در خانه سه پنجره جنوبی داشته‌باشید در زمستان نور خوبی از آنها دریافت می‌کنید؛ ولی در تابستان چون زاویه تابش خورشید بیشتر است شما ناچارید نور را فیلتر کنید. شیشه‌های رفلکس و فاصله زیاد با نور از عوامل کاهش‌دهنده کیفیت نور هستند. اگر به گیاه، نور با کیفیت مناسب نرسد وارد مرحله گلدهی نخواهدشد.

نکته: هر گیاه برای گلدهی نیاز به شدت مشخصی از نور دارد که با واحد لوکس بیان می‌شود. مثلا در منابع علمی مشخص است که شمعدانی چند لوکس نور می‌خواهد و رز چقدر. واحد لوکس در تحقیقات علمی و در جاهایی مثل گلخانه‌ها کاربرد زیادی دارد.

میزان نور

کمیت یا همان اندازه نور به ورودی نور به خانه بستگی دارد که به طور معمول، پنجره جنوبی بیشترین نور را به شما می‌دهد و پنجره شمالی کمترین نور را. البته زیاد بودن نور به معنی بهتر بودن آن برای گیاه نیست چون در بعضی گیاهان نور اضافه اثر معکوس در گلدهی دارد؛ پس لازم است گیاه در ساعاتی از روز در سایه باشد.

خوب است بدانید عکس‌العمل گیاهان نسبت به طول دوره تابش خورشید یا به اصطلاح طول روز، یک مبحث علمی گسترده دارد به نام فتوپریودیسم. منظور از طول دوره تابش، هم طول مدت شب است و هم طول مدت روز. اما سوال اینجاست که دانستن این نکته به چه کار ما می‌آید؟ دانستن عکس‌العمل گیاهان نسبت به طول روز در گلدهی آنها اهمیت دارد و با استفاده از این پدیده می‌توان زمان گل‌دادن گیاه را تغییر داد. مدیریت این نکته در گلخانه‌ها و برآورد اقتصادی آن بسیار مهم است.

از نظر فتوپریودیسم، گیاهان به سه گروه تقسیم می‌شوند:

گیاهان روز کوتاه

این گیاهان برای گل‌دادن به کمتر از ۱۲ ساعت نور در شبانه‌روز نیاز دارند، به این معنا که روز کوتاه و شب بلند می‌خواهند، مثل بنت‌القنسول، سیکلامن و داوودی.

گیاهان روز بلند

این گیاهان برای گل دادن به روز بلند یعنی دست‌کم ۱۴ ساعت طول روز و شب کوتاه نیاز دارند، مثل جعفری، آهار و اطلسی.

گیاهان بی‌تفاوت به طول روز

گلدهی در این گیاهان تابع طول روز نیست و فرقی نمی‌کند روز بلند باشد یا روز کوتاه. شرایط رشد که فراهم باشد گل می‌دهند، مثل گل رز و بنفشه آفریقایی.

نکته: گلخانه‌دارها با تغییر شرایط نوری اقدام به تولید گیاهان خارج از فصل می‌کنند. مثلا شما می‌توانید داوودی را در فصلی غیر از پاییز هم ببینید چون با استفاده از سایه‌بان یا لامپ‌های خاص طول روز را تغییر می‌دهند و در واقع گیاه را گول می‌زنند و وادار به گلدهی‌اش می‌کنند.

دما

به طور کلی همه گیاهان بر اساس نیاز دمایی به دو دسته تقسیم می‌شوند: گیاهان گرمسیری و گیاهان معتدل و سردسیری.

گیاهان گرمسیری یعنی گیاهانی که برای رشد و گلدهی نیاز به دمای ۱۵ تا ۳۰ درجه دارند و همیشه سبز هستند که معمولا این دما در محیط خانه فراهم است.

گیاهان معتدل و سردسیری هم گیاهانی هستند که برای گلدهی نیاز به دمای ۵ تا ۷ درجه در مدت مشخصی دارند و همیشه سبز نیستند.

اما بعضی از گیاهان فصلی زمستانه مثل لاله، سنبل، نرگس، بنفشه، شب بو یا گیاهان چندساله‌ای مثل شمعدانی، رز و کالانکوئه نیاز دارند که در فصل زمستان میزان خاصی از سرما را جذب کنند تا بتوانند وارد فاز گلدهی شوند که در اصطلاح علمی به آن ورنالیزاسیون گفته می‌شود. این دما حدود ۱۶ تا ۱۸ درجه است. برای جذب سرما هم نیاز نیست حتما گلدان را در حیاط یا تراس بگذارید چرا که هوای خنک کنار پنجره هم کفایت می‌کند.

نکته ۱: نیاز سرمایی با سرمازدگی متفاوت است. اینها را با هم اشتباه نگیرید.

نکته۲: یکی از عوامل گل ندادن یا کاهش گلدهی شمعدانی‌ها نگهداری مداوم آنها در هوای گرم و یکنواخت خانه است.

نکته ۳: گاهی نیاز نور و دما باید همزمان با هم فراهم شوند تا گیاه گل بدهد. مثلا در بنفشه‌آفریقایی علاوه‌بر نور باید شب‌های گرم و روزهای خنکی داشته‌باشد.

تغذیه

موادغذایی به دو روش به گیاه می‌رسد: اول از طریق خاک گلدان و دوم کود. خاک، منبع اصلی تغذیه گیاه است. هر چه خاک غنی‌تر باشد رشد گیاه هم سریع‌تر می‌شود و زودتر به گلدهی می‌رسد. اما اگر بخواهیم گلدهی تداوم داشته‌باشد باید موادغذایی کافی در اختیار گیاه قرار بگیرد و به آن کود بدهیم. البته دقت کنید ترکیب کود برای هر مرحله از رشد متفاوت است. مثلا وجود نیتروژن بیشتر به رشد شاخ و برگ کمک می‌کند و فسفر برای ریشه‌دهی و پتاس برای گلدهی مفید است.

نکته: مصرف زیاد کود دامی به‌خصوص کود مرغی، گوسفندی یا کودشیمیایی اوره باعث می‌شود گیاه به فاز گلدهی نرود اما درعوض تا دل‌تان بخواهد شاخ و برگ بدهد.

سن گیاه

سن گیاهان برخلاف سن ما فقط یک عدد نیست. آنها دارای دو سن هستند: سن طبیعی و سن فیزیولوژیک. سن طبیعی همان سنی است که گیاه کاشته می‌شود. فرقی هم نمی‌کند روش تکثیر چگونه باشد چون مهم این است چه زمانی آن را کاشته‌ایم.

سن فیزیولوژیک هم نشان دهنده مراحل تکامل گیاه است مثلا در گیاهانی که با قلمه تکثیر می‌شوند میزان رشد قلمه نشان‌دهنده سن فیزیولوژیک گیاه است. در گل و گیاهان هرچه به سمت سرشاخه‌های گلدار برویم یعنی سن فیزیولوژیک گیاه بیشتر است.

گیاهان برای گلدهی باید از نظر فیزیولوژیکی به بلوغ رسیده‌باشند. گیاهانی که با بذر تکثیر می‌شوند دیرتر از گیاهانی که با قلمه و دیگر روش‌ها تکثیر می‌شوند، بالغ می‌شوند و گل می‌دهند. به همین خاطر است که در تکثیر گل و گیاهان از روش‌هایی غیر کاشت بذر استفاده می‌شود.

به جز این عوامل اصلی، عوامل جانبی دیگری هم بر گلدهی یا توقف آن تاثیر دارند.

آبیاری: با توجه به نوع گیاه، آبیاری بیش از حد یا خشکی پای گلدان هردو بر گلدهی موثرند. گاهی حتی گیاه گل می‌دهد اما تنظیم نبودن آبیاری باعث ریزش گل‌ها می‌شود.

هرس: هرس بیش از اندازه و در غیر فصل مناسب باعث تأخیر و توقف در گلدهی می‌شود.

اندازه گلدان: اندازه گلدان باید متناسب با نیاز ریشه باشد. بعضی گیاهان در محیط کوچک‌تر زودتر بالغ می‌شوند و به گلدهی می‌رسند. اما به طور کلی سایز بزرگ گلدان باعث می‌شود انرژی گیاه صرف ریشه‌دهی شود و خیلی دیر به گلدهی برسد.

حمله آفات: گاهی حمله آفات به گیاهان و تغذیه آنها از شاخ و برگ گیاه عامل بازدارنده گلدهی است.

پنجه کانگورو را بشناسید

نام دیگر پنجه کانگورو، سیسوس است. اصالتا هم اهل استرالیا و کشور کانگوروهاست که به دلیل شباهتش به دست‌های کوچک کانگورو به این شکل نام‌گذاری شده است.

این پیچ سرسبز و رونده برای سردر منازل گیاهی مناسب است. همچنین می‌توان از آن به‌عنوان گل‌آویز در خانه استفاده کرد. یک گیاه چندساله است و معمولا سه تا پنج سال زنده می‌ماند. پنجه کانگورو ۱۱ گونه متفاوت دارد که گل‌هایشان به رنگ‌های نارنجی، قرمز و زرد تا صورتی است.

این گیاه هر سال یک‌بار در فصل تابستان یا پاییز گل می‌دهد. حتی در محیط خانه هم سالی یک بار گلدهی دارد.

در مجموع گیاه بی‌دردسری است و نوسانات دمایی را خوب تحمل می‌کند، یعنی می‌توان هم در اتاق گرم و هم در فضای سردی مثل راهروها آن را نگهداری کرد. البته بیشتر محل‌های خیلی آفتابی را دوست دارد.

در مورد خاکش هم باید گفت مخلوطی از خاک باغچه و شن و خاک‌برگ برای رشد سیسوس مناسب است. خاک آن باید همیشه مرطوب باشد ولی در هر بار آبیاری نباید گیاه را غرقاب کرد به‌خصوص در فصل زمستان نباید آب پای گیاه جمع شود وگرنه برگ‌هایش زرد می‌شود.

این گیاه نور کم تا متوسط و دمای بین ۱۰ تا ۲۲ درجه سانتی‌گراد را بیشتر می‌پسندد.

می‌توان با قلمه آن را تکثیر کرد. قلمه‌ها هم سرشاخه‌های گیاه هستند که طول‌شان معمولا ۸ تا ۱۲ سانتی‌متر است. بعد از قلمه‌گیری آنها را در یک خاک سبک بکارید و روی آن را با نایلون بپوشانید. حتما روی نایلون را سوراخ کنید تا هوا بکشد و سپس قلمه‌ها را دور از نور مستقیم آفتاب نگهداری کنید. ریشه‌دهی معمولا سه هفته طول می‌کشد.

نشانه‌های بیماری

اگر دیدید رشد گیاه کند شده یا برگ‌هایش رنگ‌پریده هستند، حتما با مشورت کارشناسان به آن کود بدهید.

زیاد شدن فاصله بین برگ‌ها و کند شدن رشد گیاه نشانه این است که نور محیط کافی نیست.

آبیاری بیش از اندازه باعث ایجاد لکه‌های قهوه‌ای روی برگ‌ها می‌شود. پس برای آبیاری اجازه دهید سطح خاک در فاصله بین دو آبیاری خشک شود. هوای سرد و خشک باعث سست شدن برگ‌ها و در نهایت ریزش آنها می‌شود.

اگر برگ‌های گیاه چروک شد و سقوط کرد، نشان‌دهنده بالا بودن دمای محیط است. پس گلدان را به جای خنک‌تری منتقل و اطراف آن را غبارپاشی کنید. هوای خیلی سرد برگ‌های پایینی گیاه را از بین می‌برد و رشد گیاه را متوقف می‌کند.

حق با شماست

info@jamejamdaily.ir

روابط عمومی: ۲۳۰۰۴۴۴۴

#خودرو- قیمت

تامینی از تهران:

قیمت خودروها دوباره افزایش یافت. با وجود رکود شدید در بازار و همچنین افزایش تولید چرا باید قیمت خودرو افزایش یابد؟ بعضی خودروهای تولید داخل ۱۰ تا ۲۰ میلیون تومان گران شده است.

#سرقت- شهرری

قائمی از تهران:

دزدی از منازل و خودروها در سه‌راه ورامین واقع در شهرری بسیار زیاد شده است. از نیروی انتظامی محترم درخواست رسیدگی دارم.

#آسفالت- سبلان

مهدی‌زاده از تهران:

آسفالت کوچه شهید چشمی در محله سبلان‌شمالی بسیار خراب و پر از چاله است و حتی نشست نیز دارد. چرا شهرداری به این مهم توجه ندارد؟ این بی‌توجهی سبب تحمیل هزینه بیشتر به شهروندان می‌شود.

#صداگیر- پل

یارندپور از تهران:

نصب‌نشدن صداگیر در پل خاقانی، تقاطع دماوند و باقری باعث ایجاد سروصدا و آزار برای شهروندان شده است.

#برق- موبایل

لاری از تهران:

علت از کارافتادن آنتن‌های تلفن‌همراه همزمان با قطع برق چیست؟ چرا اپراتورها در این مورد اطلاع‌رسانی نمی‌کنند؟

#کرایه- تاکسی

جمعی از رانندگان:

هزینه کرایه مسافر در تاکسی‌های اینترنتی بسیار پایین است که با احتساب حق کمیسیون و استهلاک خودرو، برای رانندگان اصلا صرفه اقتصادی ندارد.

جوابیه

در پی درج پیامی یکشنبه ۱۴۰۰/۰۴/۲۰ با عنوان «جانمایی نامناسب دریچه‌های فاضلاب برای شهروندان مشکل ایجاد کرده است» رئیس اداره روابط‌عمومی شهرداری منطقه ۳ شهر تهران با ارسال نمابری اعلام کرد: با توجه به وضعیت شیب‌بندی ورودی بزرگراه همت به بزرگراه حقانی و رقوم ارتفاعی انهار دو طرف عرض رمپ، امکان جابه‌جایی تراز دریچه‌ها وجود ندارد. لازم به ذکر است طرح لوله‌گذاری ترکیبی نهر مذکور در دستور کار امسال اداره فنی و ترافیک ناحیه ۴ منطقه ۳ قرار دارد.